

Научни скуп *Уметност и контекст: Вредности – локално и универзално*,
Универзитет у Нишу, Ниш, 16. 11. 2018.

У новооснованом огранку САНУ у Нишу, уз подршку председника академика Нинослава Стојадиновића и чланова Извршног одбора Огранка, од 2017. године настављен је низ међународних симпозијума из серије *Уметност и контекст*, коју су од 2014. организовали Центар за научноистраживачки рад САНУ, Универзитета у Нишу и Удружење грађана „Литера“ из Ниша. До сада су организовани следећи симпозијуми из овог низа: *Жене–рат–уметност* (2014), *Религија у уметничким делима* (2015), *Миграције* (2016), *Природа у уметничким делима* (2017), а учесници су долазили из више европских земаља (Бугарске, Италије, Македоније, Пољске, Србије, Украјине, Француске, Хрватске). До сада су објављени зборници радова са прва два симпозијума, док се зборници о миграцијама и природи у уметничким делима припремају за штампу.

Као што се може видети из назива одржаних научних конференција, тематизовани су универзални, али истовремено и веома актуелни проблеми који су имали и глобални значај и локалну специфичност. Тако је и пети скуп посвећен овој теми одржан 16. новембра 2018. под називом *Уметност и контекст: Вредности – локално и универзално*. Радови учесника симпозијума били су посвећени вредностима које би требало да, по дефиницији, буду универзалне, мада нису универзално важеће, затим локалној обојености и универзалности вредности у књижевности и уметности; технолошкој глобализацији, привредно-законодавној интеграцији и културалној и уметничкој комуникацији; кризи вредности, кризи смисла и кризи културних и других идентитета.

Рад скупа био је тематски подељен у шест сесија. Прва сесија је насловљена „Вредности: локално и универзално у књижевности 1“ На књижевне локалне и универзалне теме говорили су Марија Булатовић (Принцип индивидуације у књижевности као темељ универзалних вредности), Ружа Перуновић (Како умаћи замци заборав: локално и универзално у романима *Употреба човека* Александра Тишме и *Бели хотел* Доналда Томаса), Биљана Ђирић (Од локалног до универзалног – систем вредности у драматима *Драги тата* Милене Богавац и *Брод за лутке* Милене Марковић) и Владимир Вујошевић (Герово распеће и „црна гаргојла“: универзална комедија и регионална трагедија у прози Фленери О’Конор).

У другој сесии је акценат стављен на локално и универзално у националном идентитету па је насловљена „Вредности: локално/универзално и национални идентитет“. Излагачи су били: Божица Славковић Мирић (Прилог проучавању културног наслеђа Косова и Метохије у међуратном периоду), Надежда Николов (Софија) (Folk art and values in the Bulgarian ethnoculture), Драган Алексић (*Караџић*, лист за српски народни живот, обичаје и предање 1899–1903 – између локалног и националног), Душан Бајагић (О локалној обојености и универзалности вредности у *Српском*

књижевном листу (2002–2018)), Наташа Трнавац Ђалдовић, Зоран Стаменковић (Понашење и актуелизација бивших вредности у функцији самообликовања националног идентитета: компаративна анализа комедија *La donna romantica* Рикарда Кастелвекија и *Romantičizam* Дубровчанина дум Ивана Стојановића), Софија Божић (Марко Мурат о положају Дубровника у југословенској држави (1918–1941)) и Марија Панић (Вредности франкофоније у роману *Алах нема обавезу* Амадуа Куруме).

Трећа сесија била је посвећена локалним и универзалним вредностима у психологији, лингвистици, филозофији и педагогији, а представљени су радови: Ivana Rogar (Zagreb) (*Literary Field between the Symbolic and the Imaginary*), Татјана Самарџија (Значење и концептуална веза речи *цео* и *исцелити* у Библији и њихови еквиваленти у енглеском и француском језику), Tanya Borisova (Stara Zagora) (*Roma tales – Potential for intercultural communication*), Julia Doncheva (Ruse) (*Formation of local and universal values in pre-school children through the art*), Александар Прњат (Дјуи о образовним вредностима), Romyana Neminska (Stara Zagora) (*Using art-techniques and artistic texts to develop universal values in intercultural environments when teaching students pedagogues*), Александар Пешић (Техника и уметност у Маркузеовој филозофији) и Ива Драшкић Вићановић (Ренесансни портрет жене у контексту кључних филозофских токова ренесансне филозофије).

Четврта сесија представљала је наставак прве сесије и била је посвећена локалном и универзалном у књижевности, а своје радове представили су Љиљана Петровић (Оно нешто вредно живљења и умирања: Франкл, Барико, Жапризо), Марина Владева (Бургас) (*The last Assenovetz (Boyan Master) – Chronology of an immortalization in/through Art*), Елена Борисова (Софија) (Посоки и стратегии на чувстваштата машина: Дино Будзати и Агоп Мелконјан) и Сава Стаменковић (Велико Трново) (Сјонова *Плава лисица*: од исландске митологије, историје и природе до универзалне приче о вредности живота).

Пета сесија ставила је акценат на локално и универзално у музици и сценским уметностима, па су своја истраживања изложили Соња Цветковић (Преко „мајчице Русије“ до западне Европе: допринос руске музичке емиграције модернизацији музичког живота Ниша између два светска рата), Ангелина Петрова (Софија) (*After postmodernism: intercultural composition in projects of Bulgarian composers after the year 2000 in Austria and Germany*), Душан Миленковић (Улога музичке форме у естетском вредновању популарне музике у естетици Теодора Грејсика), Теуа Sugareva (Софија) (Специфики и перспективи за развој на младото поколење бугарски театарни режисьори от прввите две десетилетија на XXI век в условията на задълбочаващата се криза на ценностите).

У последњој, шестој сесији, своје радове посвећене локалном и универзалном у визуелним уметностима представили су Данијела Велимировић (И глобално и локално: репрезентација српског модног дизајна на лондонској сцени), Лора Митић (Борба за очување природе као угрожене вредности: сарадња Николаса Гарсије Урибуруа и Јозефа Бојса), Христина

Христова (Велико Трново) (Фестивални и дестинационни брандове – взаимодејствия в условията на културната глобализация), Ana Banić Grubišić (Art and migrant experience – the „Gastarbeiter Series“ of Dragutin Trumbetaš).

Научни симпозијум *Уметност и контекст: Вредности – локално и универзално* био је разноврстан по својим темама. Локално и универзално сагледани су из мноштва углова преко излагача различитих струка. Ути-сак о овом скупу је добар, јер смо наишли на срдачан пријем Универзитета у Нишу и Удружења „Литера“. Веома је битно подржати и препознати њихов напор да се низ одржавања ових сипозијума настави и да се превазиђу све препреке на које наилазе у смислу организације и штампања зборника.

Божича СЛАВКОВИЋ МИРИЋ

Међународни научни скуп
*Проблеми биографије руске дијаспоре у Краљевини Срба, Хрвата и
Словенаца / Краљевини Југославији / Републици Србији,*
Москва, 2. 10. 2018.

Поводом 180 година од успостављања дипломатских односа између Русије и Србије, у Москви је 2. октобра 2018. године, у организацији Дома руске дијаспоре „Александар Солжењин“, Архива Југославије, Историјског архива Београда и Министарства културе и информисања Републике Србије, одржан међународни научни скуп под називом *Проблеми биографије руске дијаспоре у Краљевини Срба, Хрвата и Словенаца / Краљевини Југославији / Републици Србији*. Овај скуп је заправо био један из низа догађаја који су организовани у Дому руске дијаспоре у оквиру Српске недеље, која је отпочела отварањем изложбе „Руски стрип Краљевине Југославије“.

Сам скуп су сачињавала три панела. Први део под називом „Руска емиграција у Краљевини СХС / Краљевини Југославији / Републици Србији: проблеми, приступи и погледи“ је отворила др Марина Сорокина, руководилац Одељења историје руске дијаспоре у Дому „Солжењин“. Њено излагање је заправо представљало покушај давања одговора на важно питање – да ли је емигранту уопште потребна биографија. Професор Филозофског факултета у Београду и виши научни сарадник Института за новију историју Србије др Алексеј Тимофејев је, на основу грађе Управе државне безбедности, говорио о репресијама које је југословенска власт спровела над припадницима руске емиграције у периоду 1948–1953, док је доцент Руског државног универзитета хуманистичких наука др Никита Бондарев представио делатност Коминтерне на Балкану током 30-их кроз приказ судбине „совјетске Мате Хари“ – Брајине Љвовне Рудине-Фос. Стипендиста Института за новију историју Србије Милана Живановић је своје излагање